

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 lipca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art.183 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeliczył W. R. emeryturę od 1 czerwca 2019 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wysokość świadczenia obliczona na podstawie art. 53 przytoczonej ustawy wyniosła 739,40 zł plus 13,27 zł tj. zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników

(uwzględniono okresy składkowe w wymiarze 6 lat, 6 miesięcy i 8 dni tj. 78 miesięcy uzupełniające – rola w wymiarze 7 lat, 8 miesięcy i 14 dni tj. 92 miesięcy, nieskładkowe ograniczone do 1/3 składkowych w wymiarze 2 lat, 2 miesięcy i 3 dni tj. 26 miesięcy). Natomiast wysokość emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej ustalono poprzez podzielenie zwaloryzowanego kapitału początkowego w kwocie 152 896,24 zł przez dalsze średnie trwanie życia tj. 252,30 miesięcy, co po korekcie kapitału początkowego wnioskodawczyni dało kwotę 606,01 zł plus 53,06 zł tj. zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Kwota świadczenia emerytalnego ustalona w myśl art. 183 ustawy, to jest 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy (161,15 zł) i 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy (537,87 zł) wyniosła 699,02 zł plus zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w kwocie 66,33 zł. Wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła miesięcznie 683,64 zł.

/decyzja k.199 – 203 plik I akt ZUS/

W dniu 8 sierpnia 2019 r. W. R. złożyła odwołanie od ww. decyzji wskazując, że organ rentowy nie uwzględnił jej okresów prowadzonej wspólnie z mężem działalności gospodarczej.

/odwołanie k.3/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniosł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.5 – 6 odwrót/

Na rozprawie w dniu 22 lutego 2020 roku pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie i wniosł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

/oświadczenie pełnomocnika wnioskodawczyni – 00:02:03-00:08:58 – płyta CD k.45/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni W. R. urodziła się (...)

/okoliczność bezsporna/

Decyzją ostateczną z dnia 11 lipca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art.183 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyznał W. R. emeryturę od 26 lutego 2014 r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wysokość świadczenia obliczona na podstawie art. 53 przytoczonej ustawy wyniosła 739,40 zł plus 13,27 zł tj. zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników (uwzględniono okresy składkowe w wymiarze 5 lat, 1 miesiąca i 16 dni tj. 61 miesięcy, uzupełniające – rola w wymiarze 7 lat , 8 miesięcy i 14 dni tj. 92 miesięcy, nieskładkowe ograniczone do 1/3 składkowych w wymiarze 1 roku, 8 miesięcy i 16 dni tj. 20 miesięcy). Natomiast wysokość emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej ustalono poprzez podzielenie zwaloryzowanego kapitału początkowego w kwocie 133 876,62 zł przez dalsze średnie trwanie życia tj. 252,30 miesięcy, co dało kwotę 530,62 zł plus 53,06 zł tj. zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Kwota świadczenia emerytalnego ustalona w myśl art. 183 ustawy, to jest 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy (161,15

zł) i 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy (477,56 zł) wyniosła 638,71 zł plus zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w kwocie 66,33 zł Wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła miesięcznie 570,53 zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że do ustalenia świadczenia nie uwzględniono okresu zatrudnienia wnioskodawczyni w D. od 12 lipca 1976 r. do 16 czerwca 1978 r. w charakterze chałupnika, gdyż W. R. nie przedłożyła dokumentu potwierdzającego, że wynagrodzenie w każdym miesiącu zatrudnienia wynosiło, co najmniej 50% najniższego wynagrodzenia.

/decyzja k.137– 140 plik I akt ZUS/

Kwestia okresu zatrudnienia wnioskodawczyni w D. w okresie od 12 lipca 1976 r. do 16 czerwca 1978 r. w charakterze chałupnika była przedmiotem rozstrzygnięcia przed Sądem Okręgowym w Łodzi, który wyrokiem z dnia 18 marca 2015 roku w sprawie VIII U 1985/14 oddalił odwołanie W. R. od powyższej decyzji ZUS.

/bezsporne/

Decyzją z dnia 14 lipca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił W. R. kapitał początkowy i określił jego wartość na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 44 811,69 zł. Wyliczony z lat 1972 – 1981 wskaźnik podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 22,26 %. Do obliczenia kapitału początkowego wnioskodawczyni przyjęto: 5 lat, 1 miesiąc i 16 dni tj. 61 miesięcy okresów składkowych, 6 lat tj. 72 miesiące okresów nieskładkowych – sprawowania opieki na dzieckiem, które to okresy zostały przeliczone przy zastosowaniu art.174 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,3 za każdy rok.

/decyzja k.155 – 156 plik I ZUS/

Decyzją z dnia 17 lipca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. , na podstawie art.183 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeliczył W. R. emeryturę od 1 maja 2015 r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wysokość świadczenia obliczona na podstawie art. 53 przytoczonej ustawy wyniosła 739,40 zł plus 13,27 zł tj. zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników (uwzględniono okresy składkowe w wymiarze 5 lat, 1 miesiąca i 16 dni tj. 61 miesięcy, uzupełniające – rola w wymiarze 7 lat, 8 miesięcy i 14 dni tj. 92 miesiące, nieskładkowe ograniczone do 1/3 składkowych w wymiarze 1 roku, 8 miesięcy i 16 dni tj. 20 miesięcy). Natomiast wysokość emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej ustalono poprzez podzielenie zwaloryzowanego kapitału początkowego w kwocie 140 281,88 zł przez dalsze średnie trwanie życia tj. 252,30 miesięcy, co dało kwotę 556,01 zł plus 53,06 zł tj. zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Kwota świadczenia emerytalnego ustalona w myśl art. 183 ustawy, to jest 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy (161,15 zł) i 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy (497,87 zł) wyniosła 659,02 zł plus zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w kwocie 66,33 zł Wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła miesięcznie 610,27 zł.

/decyzja k.159 - 162 plik I akt ZUS/

W okresach od 1 sierpnia 1992 r. do 11 czerwca 1993 r., od 19 lipca 1993 r. do 9 sierpnia 1993 r. oraz od 20 sierpnia 1993 r. do 7 lutego 1994 r. W. R. podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu współpracy z osobą (...).

/zaświadczenie k.191 – 194 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 11 lipca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił W. R. kapitał początkowy i określił jego wartość na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 48 841,21 zł. Wyliczony z lat 1972 – 1981 wskaźnik podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 22,32 %. Do obliczenia kapitału początkowego wnioskodawczyni przyjęto: 6 lat, 6 miesięcy i 8 dni tj. 78 miesięcy okresów składkowych, 6 lat tj. 72 miesiące okresów nieskładkowych – sprawowania opieki na dzieckiem. Niniejszą decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił

wnioskodawczyni okresy od 1 sierpnia 1992 r. do 11 czerwca 1993 r., od 19 lipca 1993 r. do 9 sierpnia 1993 r. oraz od 20 sierpnia 1993 r. do 7 lutego 1994 r. z tytułu współpracy z osobą (...).

/decyzja k.195 – 196 plik I ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 17 lipca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. , na podstawie art.183 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeliczył W. R. emeryturę od 1 czerwca 2019 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wysokość świadczenia obliczona na podstawie art. 53 przytoczonej ustawy wyniosła 739,40 zł plus 13,27 zł tj. zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników (uwzględniono okresy składkowe w wymiarze 6 lat, 6 miesięcy i 8 dni tj. 78 miesięcy, uzupełniające – rola w wymiarze 7 lat, 8 miesięcy i 14 dni tj. 92 miesięcy, nieskładkowe ograniczone do 1/3 składkowych w wymiarze 2 lat, 2 miesięcy i 3 dni tj. 26 miesięcy). Natomiast wysokość emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej ustalono poprzez podzielenie zwaloryzowanego kapitału początkowego w kwocie 152 896,24 zł przez dalsze średnie trwanie życia tj. 252,30 miesięcy, co po korekcie kapitału początkowego wnioskodawczyni dało kwotę 606,01 zł plus 53,06 zł tj. zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Kwota świadczenia emerytalnego ustalona w myśl art. 183 ustawy, to jest 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy (161,15 zł) i 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy (537,87 zł) wyniosła 699,02 zł plus zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w kwocie 66,33 zł. Wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła miesięcznie 683,64 zł.

/decyzja k.199 – 203 plik I akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych zarówno w aktach sprawy jak i w aktach organu rentowego.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U z 2021 r. , poz.291) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego, co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

Zgodnie z treścią art. 15 ust. 1 przytoczonej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176 ustawy.

Na wniosek ubezpieczonego, podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu. (ust. 6)

Stosownie do art.25 ust. 1 ustawy emerytalnej podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

W myśl art. 26 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 cytowanej ustawy.

Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach.

Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach.

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2.

Tablice, o których mowa w ust. 4, są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego.

Według art. 53 ust. 1 cytowanej ustawy emerytura wynosi:

- 1) 24 % kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
  - 2) po 1,3 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
  - 3) po 0,7 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych
- z uwzględnieniem art. 55 Ustawy.

2. Przy obliczaniu emerytury okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

Stosownie do art. 183 ust. 15 Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r., z wyjątkiem ubezpieczonych, którzy pobrali emeryturę na podstawie przepisów art. 46 lub 50 Ustawy, o ile osoba ta nie była członkiem otwartego funduszu emerytalnego albo złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2014, wynosi:

- 1) 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz
- 2) 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26.

Według § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Należy podkreślić, iż Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Wskazana regulacja § 21 ust. 1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza jednak, że wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak

stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r. - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997r. - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 - III Aur 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III Aur 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni kwestionowała wysokość wyliczonej emerytury wskazując, że organ rentowy ustalając kwotę należnego jej świadczenia emerytalnego nie uwzględnił okresów podlegania przez nią ubezpieczeniom społecznym, jako osoby współpracującej z osobą (...), tj. okresów : od 1 sierpnia 1992 r. do 11 czerwca 1993 r., od 19 lipca 1993 r. do 9 sierpnia 1993 r. oraz od 20 sierpnia 1993 r. do 7 lutego 1994 r. Niemniej jednak przeprowadzone postępowanie nie wykazało, aby podniesiona przez wnioskodawczynię argumentacja była zasadna. Skarżąca zdaje się nie dostrzegać, że wskazany przez nią okres został jej uwzględniony zarówno przy ustalaniu kwoty należnego świadczenia emerytalnego, jak i w poprzedzającej skarżoną decyzję, decyzji z dnia 11 lipca 2019 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego. O ile bowiem we wcześniejszych decyzjach organ rentowy ustalał kwotę należnego jej świadczenia z uwzględnieniem okresów składkowych w wymiarze 5 lat, 1 miesiąca i 16 dni tj. 61 miesięcy, o tyle zarówno w treści decyzji z dnia 11 lipca 2019 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego, jak i w treści skarżonej decyzji organ rentowy przyjął wnioskodawczyni okres składkowy w wymiarze 6 lat, 6 miesięcy i 8 dni tj. 78 miesięcy, a więc dokładnie w takim, zwiększonym wymiarze, jak podnoszony przez wnioskodawczynię. Nadto wskazana przez wnioskodawczynię okoliczność dotycząca niezaliczenia jej okresu zatrudnienia w D. od 12 lipca 1976 r. do 16 czerwca 1978 r. w charakterze chałupnika była już przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w Łodzi w sprawie VIII U 1985/14.

Mając powyższe na uwadze wskazać należy, iż ubezpieczona w żaden sposób nie wykazała, że organ rentowy naliczył jej nieprawidłową wysokość świadczenia, przyjął niewłaściwe dane lub nie uwzględnił istotnych okoliczności.

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art.6 k.c. to na wnioskodawczyni spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontrydiktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76).

W tym stanie rzeczy, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.

z/odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.

22.03.21r.